

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของครูในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2544 มีวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครู สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 2,408 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 519 คน และใช้วิธีสุ่มแบบสองขั้นตอน (กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์, 2541)

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาดคือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยมีหลักเกณฑ์ คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนข้าราชการครูน้อยกว่า 50 คน ลงมา, โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนข้าราชการครูระหว่าง 51 คน ถึง 100 คน, โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนข้าราชการครูตั้งแต่ 100 คน ขึ้นไป จากนั้นหากกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มโรงเรียนมาขนาดละ 5 แห่ง รวมได้ 15 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ ใช้สูตรดังนี้ (กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์, 2541)

$$n_h = (n/N)N_h$$

n_h แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากแต่ละชั้นภูมิ

N_h แทน ขนาดชั้นภูมิคือจำนวนหน่วยตัวอย่างในชั้นภูมินั้น ๆ

n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N แทน ขนาดประชากร

จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 519 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ คือ เพศ อายุ อายุราชการ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน สถานะทางการเงิน

ตอนที่ 2 แบบวัดระดับความเครียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้แบบประเมินความเครียดของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับได้แก่ ไม่เคยเลย เป็นครั้งคราว เป็นบ่อย ๆ และเป็นประจำ จำนวน 20 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ไม่เคยเลย	เท่ากับ	0	คะแนน
เป็นครั้งคราว	เท่ากับ	1	คะแนน
เป็นบ่อย ๆ	เท่ากับ	2	คะแนน
เป็นประจำ	เท่ากับ	3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

คะแนน	0 – 5	หมายถึง	มีความเครียดน้อยกว่าปกติ
คะแนน	6 – 17	หมายถึง	มีความเครียดระดับปกติ
คะแนน	18 – 25	หมายถึง	มีความเครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย
คะแนน	26 – 29	หมายถึง	มีความเครียดสูงกว่าปกติปานกลาง
คะแนน	30 – 60	หมายถึง	มีความเครียดสูงกว่าปกติมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่ผลต่อความเครียดของครูในยุคปฏิรูปการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย ปัจจัยทั่วไป จำนวน 3 ด้าน คือ ฐานะทางเศรษฐกิจ สัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพในที่ทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิรูปการศึกษา จำนวน 4 ด้าน คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนสำคัญที่สุด ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 70 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- 1 หมายถึง ปัจจัยนี้มีผลต่อความเครียดน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ปัจจัยนี้มีผลต่อความเครียดน้อย
- 3 หมายถึง ปัจจัยนี้มีผลต่อความเครียดปานกลาง
- 4 หมายถึง ปัจจัยนี้มีผลต่อความเครียดมาก
- 5 หมายถึง ปัจจัยนี้มีผลต่อความเครียดมากที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	ปัจจัยดังกล่าวมีผลให้ครูเกิดความเครียดน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	ปัจจัยดังกล่าวมีผลให้ครูเกิดความเครียดน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	ปัจจัยดังกล่าวมีผลให้ครูเกิดความเครียดปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	ปัจจัยดังกล่าวมีผลให้ครูเกิดความเครียดได้มาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	ปัจจัยดังกล่าวมีผลให้ครูเกิดความเครียดได้มากที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended) เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอ

แนะเพิ่มเติม

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามและการคุณภาพของเครื่องมือมีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับความเครียดที่มีต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และการปฏิรูปการศึกษา เพื่อดำเนินการสร้างแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของครูในยุคปฏิรูปการศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงทางเนื้อหา (Content Validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไป ทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

3.1 แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดด้านปัจจัยทั่วไป มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 โดยแยกแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

ด้านสัมพันธภาพทางครอบครัว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

ด้านสัมพันธภาพในที่ทำงาน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

3.2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดด้านการปฏิรูปการศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 โดยแยกแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

ด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

ด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

และแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจาก ประธานสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการสภามัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุญาตจากสภามัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่แล้ว ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจาก ประธานสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแนบไปพร้อมกับหนังสืออนุญาตจากสภามัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ในการไปเก็บข้อมูลแต่ละโรงเรียน
3. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และไปรับคืนด้วยตนเอง และ ทางโรงเรียนส่งมาทางไปรษณีย์
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบหาความถูกต้อง ก่อนนำมาวิเคราะห์ทางสถิติตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ โดยหาความถี่ และ ร้อยละ

ส่วนที่ 2 ศึกษาระดับความเครียดของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สถิติ ความถี่ และ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ส่วนที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเครียด กับปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดด้านปัจจัยทั่วไปและปัจจัยด้านปฏิรูปการศึกษาของ ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สถิติ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ส่วนที่ 5 ศึกษาเปรียบเทียบผลที่มีต่อความเครียดของปัจจัยทั่วไป และปัจจัยด้าน
ปฏิรูปการศึกษาของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีเพศ อายุ อายุราชการ
สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และสถานะทางการเงินต่างกัน โดยใช้สถิติ t -test และ
 F -test (ใช้ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม)
และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ t -test

ส่วนที่ 6 ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สถิติ ความถี่ และ ร้อยละ